

Aبرخه : مقدمه يا پيل

لومړی لوست: د زراعتي ادارې يا مدیریت درک يا زده کول

اصطلاح‌گانی

- د کاروبار و مدیریت یا اداره
- د پټلگې درلودل (کاپیتالیزم))
- کنترول
- شرکت
- رهنمایی یا لارښوونه
- محدود پلټاکی مسولیت
- رسالت
- تنظیم او ترتیب
- شراکت
- پلان جوړول
- د شخص یا فرد پوری منحصر مالکیت
- د پرسونل تشکیل
- برخه اخستونکی اطراف

لومړۍ موخه يا هدف

د کاروبار په ټولني د دري عمده جوړونکو تشریح

د یو کاروبار د ادارې او تنظیم درې اساسي یا بنسټیزې طریقې کومې دي؟

I. خڼی لهټولنو څخه د سرمایه داری تر سیستم لاندې فعالیت کوی. کاپیتالیزم یا سرمایه داری یو اقتصادي سیستم ته اشاره کوی چی په هغی کیټول یا اکثره تولید او د اسانتیاوو ویش شخصی وی او په شخصی ډول د گټی د لاسته راوړني لپاره په کار اچول کیږی. د سرمایه داری په سیستم کی، په مجموع کی درې د کاروبار جوړونکی شتون لری.

د یو کاروبار د اداری او تنظیم درې اساسي یا بنسټیزې طریقی کومې دی؟

الف) د فرد یا شخص پوری منحصر
مالکیت د یو شخص پوری تړلی
کاروبار نه عبارت دی چی یوازی
هغه تصمیونه نیسی.

• لگر چی د کاروبار مالک
یوازی یو شخص دی ولی
کولی شی خو استخدام کونکی
ولری.

• د کاروبار ټول مسولیتونه د
کاروبار د مالک له مسولیتونو
څخه شمیرل کیږی.

Preparing Bio Fertilizer

د یو کاروبار د ادارې او تنظیم درې اساسي یا بنسټیزې طریقی کومې دي؟

- شراکت له هغه کاروبار نه عبارت دی چې د دوه یا
څو نفرو مالکیت وي. شراکتونه معمولاً د لیکلې بڼې
توافقونه په بر کې نیسي چې د هر یو شخص برخه او
همدارگه د تصمیم نیونې نحوه تشریح کوي.
مسولیتونه په غاړه لري.

د یو کاروبار د ادارې او تنظیم درې اساسي یا بنسټيزې طریقی کومې دی؟

شراکتونه معمولاً په لیکلې بڼه توافقات په بر کې نیسی چی
لاندې موضوعگانې تشریح کوی:

- په کاروبار کې د هر یوه شخص د فیصدی برخه
- د هر شخص یا فرد مسولیتونه
- د تصمیم نیونې نحوه

بتول شریکان مسولیتونه په غاړه لری.

دیو کاروبار د اداری او تنظیم دری اساسی یا بنسټیزی طریقی کومی دی؟

(پ) شرکت له هغه کاروبار نه
عبارت دی چی د واحد شی په ډول
سره پیژندل کیږی یا په کار ورل
کیږی ولی ډلیز ملکیت د خلکو نه
وی.

• دیو شرکت مالکان د ونډه لرونکو
اطرافو (stakeholders) × په
نوم سره یادیری.

دیو کاروبار د اداری او تنظیم دری اساسی یا بنسټیزی طریقی کومی دی؟

- شرکتونه ټاکلی یا محدود مسولیتونه لری.

- محدود پلټاکلی مسولیتونه په دی معنی چی ونډه لرونکی اطراف په شخصی ډول د شرکت د قرضو یا پورونو په برابر مسولیت نه لری.

دوهمه موخه يا هدف

د مدیریت یا اداری تشریح د هغې عمده ساحی

د کاروبار د ادارې پنځه عمده ساحي کومي دی؟

II. د کاروبار اداره د یو شخص یا فرد مسولیت
دی چی تصمیمونه نیسی او منابع یا زیرمي
تیظیم کوی ترڅو هماغه تصمیمونه تطبیق
کړی، د تصمیمونو له تطبیق نه نظارت یا
څارنه وکړی، او د تصمیمونو تاثیرات د
عملیاتو په کلی یکتولیزی کامیابی یا
فعالیتونو باندی ارزیابی کړی.

د کاروبار د ادارې پنځه عمده ساحي کومي دی؟

د کاروبار اداره او مدیریت د فعالیتونو پنځه عمده ساحي لري.

(الف) پلان جوړول دا مشخص کوي چې ولی، په کوم ځای، په څه ډول او څه وخت باید سرته ورسېږي. پلان جوړول د ورځو، کلونو او د اورد مهالی وخت په اساس سرته رسېږي.

د کاروبار د ادارې پنځه عمده ساحي کومي دی؟

پلان جوړول لاندی فعالیتونه په بر کی نیسی:

1. د کاروبار د موجوده حالت تشخیص
2. د محیط یا چاپیریال سروی
3. د موخو یا هدفونو تعیین یلټاکنه
4. د راتلونکي حالتونو وړاندیز کول

د کاروبار د ادارې پنځه عمده ساحي کومي دي؟

پلان جوړول لاندې فعاليتونه په بر کې نيسي:

(ادامه):

ضروري يا اړينو منابعو اقدامات ارايه

کول

۶. د وړاندېز شويو

اقداماتو ارزيايي

۷. د پلان تغير مطابق د

خواب په تغير په شرايطو کې

۸. موثر افهام او تفهيم

د کاروبار د ادارې پنځه عمده ساحي کومي دی؟

(ب) تنظيم او اداره عبارت ده له دی نه ده چی فعالیتونو ته د خلکو او نورو منابعو د پلان د تطبیق لپاره په یوگروپ کی خای ورکول شی. د درستی اداری او تنظیم نه په غیر د پلان تطبیق کول ستونزمن یا مشکل وی.

د کاروبار د ادارې پنځه عمده ساحي کومي دي؟

• تنظيم او اداره لاندې مسولیتونه په بر کې نیسی:

- (1) ضروری یا اړینو کارونو تعین او تشخیص یلتاگل
- (2) د کارونو ویش په وظیفو یا دندو
- (3) د وظایفو یا دندوگروپ کول په سمتونو
- (4) په یو کاروبار کې د سمتونو د ضرورت یا اړتیا تعین او
تعریف
- (5) د سمتونوگروپ کول په واحدونو او دپارتمنتونو چی د
اداری قابل وی

د کاروبار د ادارې پنځه عمده ساحي کومي دي؟

تنظيم او اداره لاندې مسوليتونه په بر کې نيسي (ادامه):

• (6) د هغه کارونو تعين يېټاکنه چې بايد سرته

ورسيري

• (7) صلاحيت او حساب ورکول

• (8) د ادارې د وظيفو يا دندو تعديل او تغير د هغه شرايط په

خواب کې چې مخ په تغيير دي

• (9) د کاروبار کې د سراسر فعاليتونو او وظيفو يا دندو تفهيم

د کاروبار د ادارې پنځه عمده ساحي کومي دی؟

(پ) هدایت او لارښوونه، د
کارمندانو له لارښوونې نه عبارت
دی، او عمدتاً د منیجرانو یا
مدیرانو او کارمندانو په منځ کې
اړیکې په بر کې نیسي. هدایت او
لارښوونې لاندې مسولیتونه په بر
کې نیسي:

د کاروبار د ادارې پنځه عمده ساحي کومي دي؟

هدايت او لارښوونه لاندې مسوليتونه په برکي نيسي:

- (1) د کارمندانو او موخو يا هدفونو تشریح او تفهيم
- د کاري کړنو يا اجراتو لپاره د معيارونو تعين يټاکنه
- د وظيفی د اجرا يا سرته رسونې لپاره د کارمندانو تربيه ترڅو وکولی شي د کاري اجراتو معيارونه ټاکل يا برآورد کړی.
- کارمندانو د کاري اجرانو په اساس د هغوی هڅونه

د کاروبار د ادارې پنځه عمده ساحي کومي دي؟

هدايت او لارښوونه لاندې مسوليتونه په برکي نيسي (ادامه):

- په منصفانه او صحيح ډول سره انتقال او تمجيد
- د تغيراتو په ابلاغولو سره د کارمندانو ترغيب او هڅونه
- د ضروري يا اړينو تغيراتو په اساس د گټلارو تغير
- د پيغام رسول (افهام او تفهيم) په سراسر پروسه يا پړاو کي

د کاروبار د ادارې پنځه عمده ساحي کومي دي؟

(ت) د پرسونل تشکیل عبارت دی د پرسونل له په کواگمارني او انتخاب يلتاکنې نه.

- دا پروسه عمدتاً د کار جريان د کاروبار له لاری په بر کی نیسی.

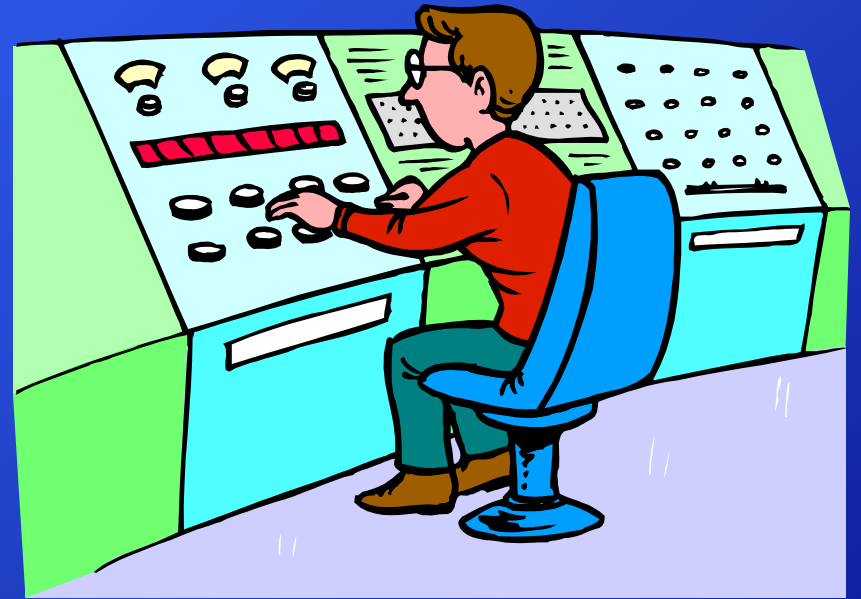
د کاروبار د ادارې پنځه عمده ساحي کومي دي؟

- د پرسونل تشکیل لاندې مسولیتونه په بر کی نیسی :
- د بشري یا انساني منبع د اړتیاوو تشخیص
- 2. د احتمالي کارمندانو استخدام
- 3. د استخدام کېدونکو له جملې نه د کارمندانو انتخاب یلټاکنه
- 4. د کارمندانو رشد او تربیه
- 5. د کاروبار د شرایطو په تغیر سره د کارمندانو د شمیر تغیر.

د کاروبار د ادارې پنځه عمده ساحي کومي دي؟

(ث) کنترول له هغږولو فعالیتونو نه عبارت دی د کاروبار د پالیسیو د تطبیق د تضمین لپاره ضروری یا اړین شمیرل کیری.

- کنترول د دی امر په خاطر مرکزیت لری لری چی ایا کوم اقدامات چی نیول کیری توقعات یا هیلی آتکل یا برآورد کولی شی او که نه.

د کاروبار د ادارې پنځه عمده ساحي کومي دي؟

کنترول لاندی مسولیتونه په بر کی نیسی :

- (1) د معیارونو تعین یلټاکنه
- (2) د پایلو یا نتایجو نظارت یا څارنه او د هغی پرتله کول له معیارونو سره
- (3) د هغه انحرافاتو درست کول چی له معیارونو نه شوی وی
- (4) د کړنو تغیر او تعدیل د هغه تغیراتو په اساس چی کاروبار هغه تجربه کوی.
- (5) د اداری سراسر ته د ضروری یا اړینو تغیراتو رسول او ابلاغ کول

نریمه موخه یا هدف

د رسالت او د رسالت د موخو یا هدفونو تشریح کول ■

ولی باید چی یو کاروبار موخی تعینی یوتاکی؟

III. یو رسالت د کاروبار د کلی یا
تولیزو موخو یا هدفونو خلص شرحه
ده. رسالت معمولاً له ۲۵ کلمو نه
زیات وی او د کاروبار د شته والی
دلیل ارایه کوی یا وړاندی کوی.

ولی باید چی یو کاروبار موخی تعینی یوتاکي؟

- الف) د رسالت شرحه باید په کلی موخو او مقصدونو باندی شامله وی یا یی په بر کی ونیسی چی دلاندی مشخصاتو لرونکی وی:
- ۱. د انعطاف قبول - ټولیز یا کلی موخی یا هدفونه باید دا وړتیا ولری ترڅو نظر په اقتصادی، سیاسی، او اجتماعی حالتونو سره تغیر وکولی شی.

ولی باید چی یو کاروبار موخی تعینی یوتاکی؟

۲. د کمی یا کمښت د تعین یلتاکلو وړ(کمیت قبلونکی) – کلی یلتولیز اهداف یا موخی باید د اندازی وړ وی ترڅو منیجران وکولی شی دا تشخیص کړی چی ایا ثابتکل کولو یا بر اوړد کولو وړ ده او که نه. د یو کلی یلتولیز هدف یا موخی د انداره کونې له طریقې نه په غیر ، بله کومه لاره شتون نه لری چی دا ثابت کړی چی موخه یا هدف د بر اوړد کونې وړ دی یا نه.

ولی باید چی یو کاروبار موخی تعینی یوتاکی؟

(ب) کاروبارونه باید کلی یلتولیز هدفونه یا موخی د لاندی دلایلو په اساس تعین کری:

۱. د کاروبار کلی موخی یا هدفونه د پالیسو په تدوین کی مرسته کوی چی د کاروبار استقامت تعین یوتاکی.

۲. د کاروبار د فعالیتونو په کولو د لارښوونو موخی یا هدفونه د کاروبار له اداری سره اضافه کری.

ولی باید چی یو کاروبار موخی تعینی یوتاکي؟

۳. د منیجرانو یا مدیرانو کلی موخی یا هدفونه د ضیاع او تکرار په کمولو کی مرسته کوی. اکثره کاروبارونه چی لوی د کار نه لاسته راوړنی تجربه کوی، د کلی موخو یا هدفونو د مجموعی لرونکی وی کومی چی ټاکل شوی وی.

مرورا خلاصه یا لنډيز

- د يو کاروبار د تنظيم او اداري دري اساسي طريقي کومي دي؟
- د کاروبار د اداري پنځه عمده ساحي کومي دي؟
- رسالت څه دي؟